

ALGUNS DELS FRAGMENTES MÉS CONTROVERTITS DE LES CARTES DE PRESIDÈNCIA

Les cartes confidencials de Josep Tarradellas

Durant una colla d'anys, especialment de 1966 al 1974, Josep Tarradellas va enviar cartes a persones i personalitats, de les quals trametia còpia, amb l'anotació de «confidencial», a centenars i, en algun cas, a milers de persones. Aquestes còpies confidencials duien un encapçalament amb la llegenda *El President de la Generalitat de Catalunya* i lluien el segell de la Secretaria General del Departament de Presidència, també de la Generalitat.

En el seu testament polític, Josep Tarradellas parlava de «relacions cordials amb totes les organitzacions polítiques i socials del país». Els textos recollits a continuació, en canvi, mostren un altre aspecte del polític que va deixar-nos fa pocs dies.

J. M. Pasqual

D'esquerra a dreta i de dalt a baix: La família Tarradellas el 20 d'octubre de 1977 deixant la casa de Saint-Martin-le-Beau. El 23 d'octubre de 1977 torna a Catalunya. El 24 d'octubre té lloc la cerimònia de la presa de possessió. Tarradellas amb el seu secretari Lluís Gausachs. Sobre els seus arxius de l'exili.

La publicació de la sèrie completa d'aquestes cartes —que eren ciclostilades— seria avui de gran valor per a completar el coneixement que es té de la personalitat i el pensament polític i social de Josep Tarradellas.

Cal remarcar que totes les cartes confidencials foren difoses àmpliament a l'interior de Catalunya, trameses per correu, durant el període de la dictadura franquista. Naturalment, alguns exemplars eren interceptats per la Brigada Social, la qual prenia nota de les denúncies que Tarradellas hi feia, ja fos contra organitzacions o contra persones de l'interior, directament o mitjançant al·lusions molt clares.

Per saber què són i quin contingut tenien les *cartes confidencials* de Tarradellas —a les quals ha tingut accés EL TEMPS— en reproduïm a continuació, per raons d'espai, només alguns dels fragments més significatius.

Cal dir que el recull següent aplega bàsicament aquelles cartes que, escrites per Josep Tarradellas, contenen atacs contra personalitats i organitzacions de l'interior, entre altres: contra **Òmnium Cultural**, contra l'**Aliança Sindical Obrera —ASO—** (l'ASO era una aliança a Catalunya, entre la CNT, la UGT i el SOC —Secretariat d'Orientació Catalana—, establerta l'any 1962 i impulsada especialment per elements del Moviment Socialista de Catalunya i, sobretot, per Josep Pallach i Ama-

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Senyol, jut Professor:

Confia que la vostra bondat me farà disculpar-me si fins avui no us he escrit per a dir-vos que, a l'heu dia i de part vostra, el nostre amic en va entrar el llibre destinat a honorar la memòria de l'autoritat Professor i inoblidable per August Pi i Sunyer. El retard a expressar-vos el meu agrament per la vostra noble atenció podria haver estat més involuntari i més però que me'n voldreu excusar.

La decisió de la Societat Catalana de Història de publicar un recull de treballs de síntesi de l'obra realitzada per August Pi i Sunyer ha de seritzar el profund reconeixement no solament dels biòlegs sinó també de tots els catalans. No dubto que vindrà el dia que Catalunya reconeixi amb un mèrit que tant calgui a l'heu i el nostre país.

Permeteu-me que us digui com són ben conegudes les paraules que diuen: "Si tota l'obra d'August Pi i Sunyer es manté en una tenebrositat de noble estímul, de vibració que mai no defalleixen, en perquè n'estimem durant un període inextinguible al seu patriotisme." En justament per aquesta fidelitat seva a Catalunya que tot hora el seu pensament i la seva actitud són un exemple a seguir al de qui volen que els nostres ideals triomfin.

Podem ben creure que no heu dubtat de la seva sentença i anhels però no serà per deuen que us digui la meua meua arran d'haver-li estat concedit el Premi Kolbe, pels seus mèrits d'investigador i per la seva eficiència per ell realitzada.

Però després de la celebració de la cerimònia de la proclamació del llibre per la UNESCO, August Pi i Sunyer es manté en una tenebrositat de noble estímul, de vibració que mai no defalleixen, en perquè n'estimem durant un període inextinguible al seu patriotisme." En justament per aquesta fidelitat seva a Catalunya que tot hora el seu pensament i la seva actitud són un exemple a seguir al de qui volen que els nostres ideals triomfin.

La meua anècdota no era fàcil d'obtenir, però com molt bé es diu "el seu patriotisme no era reticent sinó després de la meua depurada exigència" i de per això que finalment va aconseguir el que volia. En tots els actes que la UNESCO va celebrar, en el lloc d'honor hi estaven presents Veragués i Catalunya contra que el delgat de l'Espanya franquista es trobava, com ho era en primer, el sig del públic format per Amalvarez, Reigosa i la UNESCO i honor de ciència que s'hi estaven amb una barreja de compassió i de menyspreu.

Còpia de la carta enviada a un ex-professor de l'Autònoma de Barcelona, el 9-XI-68.

deu Cuito), contra el **Patronat de Cultura Popular** (fundat per Ferran Cuito, amb la col·laboració de Rafael Tasis i Marca, amb seu fictícia a Ginebra, però real a Barcelona), contra el **Comitè Claudi Ametlla —1953-1968—** (format pel Moviment Socialista de Catalunya, Unió Democràtica, Acció Catalana, Estat Català i Esquerra Republicana de Catalunya), contra **Amadeu Hurtado**; contra la **Comissió Coordinadora de Forces Polítiques de Catalunya** (primer moviment unitari de partits polítics de postguerra, que s'autodisolgué el 1975 per donar pas al Consell de Forces Polítiques de Catalunya); contra **Serra d'Or**, contra **Montserrat**, contra **Cassià M. Just** (abat de Montserrat); i contra l'**Assemblea de Catalunya**.

Contra Òmnium Cultural

D'una carta del 26 de març de 1966 adreçada a Rafael Tasis

«Estimat amic Tasis, quan es parla de la (actuació) de l'Òmnium Cultural —i això cada dia serà més greu si no s'arregla— cal fer una gran atenció. Conec perfectament —i encara no ha arribat l'hora d'explicar-ho— el per què de la constitució del Patronat Popular de Cultura Catalana i del seu fracàs, i qui són els seus fundadors, que després llençaren la idea de l'Òmnium Cultural. Conec molt bé els homes que han possibilitat l'ASO. Tot aquest conjunt d'accions i els promotors de les mateixes els conec més bé del que ells s'imaginaven. De cap de les maneres m'enganyen, ni enganyen els que veritablement són antifranquistes, si es creuen que pensem que la seva obra està destinada, veritablement, a la cultura Catalana o a la defensa dels interessos de la classe treballadora, res de tot això. Del que es tracta, en molts d'ells, és de veure si poden salvar les estructures del règim franquista una vegada aquest haurà desaparegut.»

Contra Claudi Ametlla i Amadeu Hurtado

D'una carta a Rafael Tasis, del 26 de març de 1966.

«Vós sabeu perfectament que durant trenta-cinc anys, el Sr. Ametlla ha mantingut una actitud que no vull qualificar. Però és evident que la seva posició política contra les nostres institucions i els seus homes ha estat permanent. Ha tingut un pensament, referent al nostre poble, que ni el seu propi partit compartia, doncs ja sabeu que era un dels pocs que Acció Catalana no considerava com a catalanista.

A l'esquerra, Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la indústria. A la dreta, Niceto Alcalà Zamora acompanyat del president Macià, al Pati dels Tarongers de la Generalitat. Tarradellas apareix a la dreta, el segon darrere el capità general de Catalunya.

¿Quina fou la meua actitud després del seu retorn a Catalunya? Mai he dit res, malgrat que s'han presentat moltes oportunitats per a fer conèixer la meua protesta o per a indignar-me davant les seves activitats sempre contràries al que ell hauria de ser més fidel que ningú. Car no hauria d'haver oblidat que va ser Diputat per la ciutat de

desmoralitzadora de l'eminent jurista i del brillant periodista actuava com un cor que anava demolint tota possibilitat d'unitat.»

Contra la constitució de la Comissió Coordinadora de Forces Polítiques

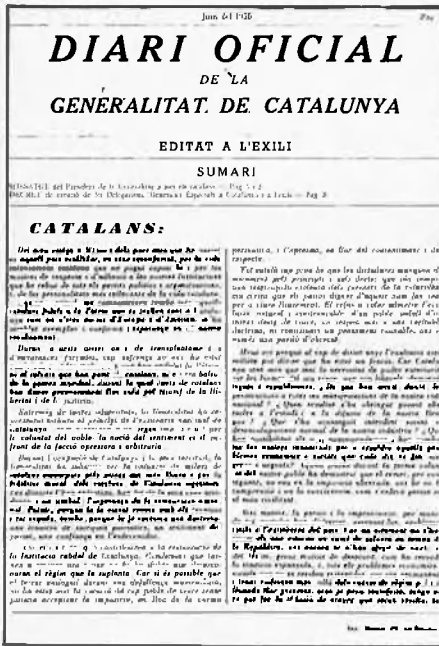
D'una carta enviada el 3 de setembre de 1969 «a un prestigiós escriptor que resideix a Catalunya».

«Es veu que no en teníem prou de les preocupacions que ens donen les actituds de què us parlo, que si heu llegit el Manifest que darrerament s'ha publicat ja comprendreu que aquest ve a augmentar-les. Tot i acceptar el que diuen dels fets del 23 de juliol, és evident que ens trobem davant una maniobra que des de fa temps volien aconseguir alguns comunistes.

constituir Joan Comorera, Manuel Serra i Moret i Miquel Valdés, vulgui ser l'apèndix d'una altra organització política. Referent a Unió Democràtica de Catalunya, que fundaren Manuel Carrasco i Formiguera, Pau Romeva i el doctor Vila-Abadal, dubto molt que l'hagin signat.

És al mateix temps significatiu i encoratjador que els responsables d'aquest Manifest no hagin trobat ningú que en nom d'Acció Catalana, ni de cap altre partit del passat i del present, com tampoc de la Confederació Nacional del Treball, ni de la Unió General de Treballadors, ni d'altres organitzacions obreres democràtiques, que s'hi hagin adherit.

Siguin quines siguin les conseqüències que es poden produir pel que acabo de manifestar-vos, ja comprendreu que no podia amagar-vos-ho. El que

El primer «Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya», publicat a l'exili el mes de juny de 1956.

Barcelona, que va formar part d'un partit, els sacrificis i el patriotisme del qual són prou coneguts i mai seran prou elogiats, i malgrat això, el Sr. Ametlla ha fet durant aquest període de temps una política de la qual realment no es pot fer cap elogi. Després d'haver-se reintegrat a Catalunya ha intentat fer a casa nostra exactament el que ja es va proposar fer a Perpinyà a l'ombra del Sr. Amadeu Hurtado.

Llavors ja va actuar per a crear discòrdies entre els catalans. (...) Amb la seva presència a casa nostra era de preveure que intentaria la realització del seu pensament polític, que estava lluny dels seus deures envers el nostre poble, tal com molts catalans ho entenem.»

De la carta del 9 de novembre de 1968, «a un ex-professor de la Universitat Autònoma de Barcelona».

«He manifestat ben sovint que dissortadament a molts joves de la generació de la postguerra el pensament polític i les actuacions d'Amadeu Hurtado i principalment de Claudi Ametlla els han fet més dany que la propaganda franquista. Aquesta tenia ben poca influència, mentre que l'acció

Govern de la Generalitat constituït el 17 de desembre de 1936, sota la Presidència de Companys, amb Josep Tarradellas com a primer conseller, encarregat també de la Conselleria de Finances.

Referent a aquest Manifest puc afirmar-vos que l'Esquerra Republicana de Catalunya, que va ser fundada pels Presidents Macià i Companys, no ha modificat ni els seus ideals ni la seva conducta i que si hi ha algú que diu representar-la, ningú, absolutament ningú, no li ha donat autorització.

Per una altra banda, és impensable que els joves nacionalistes del Front Nacional de Catalunya avui estiguin lligats per acords i actuacions que estan al marge de la nostra vida nacional. Encara és més inversemblant que hi hagi qui, en nom del Moviment Socialista de Catalunya, partit que políticament i espiritualment podem considerar com a seguidor del pensament de Gabriel Alomar, Rafael Campalans i tants altres socialistes catalans, vulgui deixar de ser fidel al país.

Quant al Partit Socialista Unificat de Catalunya, suposo que es tracta d'una confusió volguda, ja que no es pot pensar seriosament que el partit que van

veritablement significa aquest Manifest, estigueu-ne segur, és el coronament dels esforços dels comunistes espanyols, encaminats a intervenir a casa nostra i que gràcies a certes activitats d'aquests temps del Monestir de Montserrat i també emportats per l'esperit de Bratislava, volen o almenys ho sembla, primer colonitzar Catalunya i després els altres pobles d'Espanya.»

Contra «Serra d'Or», contra Montserrat

De la carta del 3 de setembre de 1969, dirigida «a un prestigiós escriptor que resideix a Catalunya».

«Pel que acabo d'expressar-vos per endavant ja pressento que les publicacions del comunisme espanyol, junt amb la revista Serra d'Or i com ho han fet altres vegades coincidiran en els seus atacs contra la meua persona i acusant-me ara de defensar allò tan rebutjat que ells en diuen «el naciona-

lisme petit-burgès». Sapiguen, estimat amic, que m'és absolutament igual. Ni els seus esgarrips ni les seves activitats no em faran renunciar a les meves obligacions i a expressar lliurement els meus anhels i sentiments, queestic segur que són l'expressió de la immensa majoria del país.»

«És evident que les nostres coses esdevenen cada dia més complicades i és normal que sigui així davant la desfeta dels monàrquics, la desintegració del franquisme, l'escandalosa incapacitat del règim i les presses dels que fins ara no han fet res. D'altra banda, les nos-

Montserrat a actuar políticament més que espiritualment, fent una acció contrària, al meu entendre, a les nostres Institucions i, per tant, a Catalunya, posant-se al servei d'ideologies que no tenen res a veure amb el país.»

«Si com tot permetia esperar, el mes de juliol Montserrat hagués tingut interès a voler aclarir certes coses que es produïen, si durant els viatges que el nou abat —Cassià M. Just— ha fet a Cuixà, trobant-me jo a Perpinyà, no ha demostrat mai cap interès de posarse en relació amb mi (tot al contrari, com ja sabeu, dels abats Brasó i Escar-

presentatiu, és evident que la seva nova orientació cada dia més espanyolista i menys antifranquista, em preocupa profundament.

Emportat pel vostre entusiasme, tal vegada us causarà sorpresa el que acabo de manifestar-vos, però vós que sou un home de reflexió i no cal repetir-vos el que penso de la vostra lucidesa que admiro, voldria demanar-vos, perquè ja fa força anys que ens coneixem, que volguéssiu tenir present l'immobilisme, la confusió i el folklorisme que influeix l'acció de l'Assemblea.»

A l'esquerra, el president del Govern, Adolfo Suárez, assisteix a la presa de possessió de Josep Tarradellas com a President de la Generalitat. A la dreta, foto presa després de la reunió del primer Consell Executiu de la Generalitat restablerta.

tres possibilitats de triomf es veuen més clares que mai i per això em sembla que no som lluny del dia que caldrà explicar què ha succeït i succeeix amb la Comunitat dels Benedictins de Montserrat, perquè, ens agradi o no, hem de reconèixer que les seves activitats polítiques tenen una significació, quan tots estarem d'acord a pensar que la seva missió hauria de ser tota una altra.»

D'una carta del 6 de desembre de 1969 a Ramon Sugranyes de Franch.

«Ja sé que aquestes paraules us disgustaran i automàticament considerareu que exagero o que es tracta d'una *boutade*, com insinueu en la vostra carta.

Estimat amic Sugranyes, em dol profundament el judici que us mereix la meva actitud i les meves actuacions, però són certes. Vós dieu que l'Òmnium Cultural i el Monestir de Montserrat fan una gran tasca. Ja m'agradaria que m'expliquéssiu quina. Jo la ignoro i la ignora també tot el poble de Catalunya.»

«Però, davant la persistència de

ré), és perquè volia, vol fer i fa una política contrària al país.»

Contra l'Assemblea de Catalunya

D'una carta enviada el 9 de juny de 1973 «a un membre de l'Assemblea de Catalunya resident a l'interior».

«Us prego que em vulgueu excusar si fins avui no contesto la vostra carta. El motiu és degut al fet que del mes de febrer fins ara els problemes i les actituds polítiques a casa nostra, pel que fa referència a l'acció i pensament de les persones més responsables de les activitats de l'Assemblea de Catalunya i la Comissió Coordinadora, molt han canviat. Crec que encara no ha arribat el moment de fer públic el que penso, però això no vol dir, tal com us manifestava en la meva carta del 13 de febrer, que en el moment que cregui oportú digui la meva disconformitat a la desviació que es produeix en aquest moviment, que encara que sigui molt minoritari dins del país i ben poc re-

D'una carta enviada el 12 de juny de 1974 «a un dirigent de la Comissió Coordinadora de les Forces Polítiques de Catalunya.»

«Tinc de reconèixer que fins als primers mesos de 1973, ben sovint vaig manifestar-me solidari i vaig elogiar determinades accions i propòsits de la CCFPC i de l'Assemblea de Catalunya. Creia aleshores que la seva tasca havia estat positiva i que aconseguiria, doncs, realitzar una unitat clara i precisa i amerada d'un fervorós desig de comprendre les greus responsabilitats que representaven els seus anhels.

Heus ací, però, que de llavors ençà, i principalment en el que va d'any, malgrat els greus esdeveniments que s'han produït, que han tingut i tenen influència en el futur del país, veiem que aquestes organitzacions es desvien dels seus primers propòsits. D'altra banda, prenen posicions i actituds que, al meu entendre, tenen ben poc a veure amb les esperances que havien despertat les seves declaracions de juliol del 1971.» □